Signali i sustavi

Završni ispit (grupa A) - 14. lipnja 2011.

- 1. Promatramo kontinuirani signal $x(t) = \begin{cases} 1, & -\frac{3}{2} < t < \frac{5}{2} \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$
 - a) Izračunajte Fourierovu transformaciju signala x(t).
 - b) Navedite teorem očitavanja.
 - c) Očitajte zadani signal s periodom očitavanja T=1, odnosno odredite signal y(n)=x(nT).
 - d) Izračunajte Fourierovu transformaciju signala y(n) iz c) podzadatka.
- 2. Promatramo kauzalan sustav opisan diferencijalnom jednadžbom

$$y''(t) + 6y'(t) + 8y(t) = u'(t) + 2u(t).$$

Neka su početni uvjeti $y(0^-) = 1$ i $y'(0^-) = -2$.

- a) Odredite impulsni odziv sustava.
- b) Korištenjem Laplaceove transformacije odredite odziv sustava na intervalu $t \in [0, +\infty)$ za pobudu $u(t) = e^{-2t} \mu(t)$.
- c) Odredite odziv sustava za svaki $t \in \mathbb{R}$ za pobudu u(t) = 4.
- d) Koliko iznose početni uvjeti u trenutku $t=0^+$ za svaki od prethodnih podzadataka?
- 3. Promatramo kauzalan sustav opisan diferencijalnom jednadžbom y'(t) + 6y(t) = u(t).
 - a) Odredite prijenosnu funkciju zadanog sustava.
 - b) Ispitajte unutrašnju stabilnost zadanog sustava.
 - c) Postoji li frekvencijska karakteristika zadanog sustava? Ako postoji izračunajte i skicirajte frekvencijsku karakteristiku, a ako ne postoji objasnite zašto ne postoji!
 - d) Nađite prisilni odziv sustava na pobudu $u(t) = 6 + \sqrt{12}\sin(\sqrt{12}t + \frac{\pi}{6})$.
- 4. Promatramo kauzalan sustav opisan diferencijskom jednadžbom

$$7y(n) + y(n-1) = 7u(n) + 5u(n-1) + 2u(n-2)$$

uz početne uvjete jednake nuli.

- a) Odredite prijenosnu funkciju zadanog sustava.
- b) Odredite impulsni odziv zadanog sustava korištenjem inverzne $\mathcal Z$ transformacije.
- c) Ispitajte unutrašnju stabilnost zadanog sustava.
- d) Postoji li frekvencijska karakteristika zadanog sustava? Ako postoji izračunajte je, a ako ne postoji objasnite zašto ne postoji!
- e) Nađite prisilni odziv sustava na pobudu $u(n) = 50\cos(\frac{\pi}{2}n + \frac{\pi}{7})$.
- 5. Promatramo vremenski KONTINUIRANI kauzalan sustav za kojeg je poznato su matrice prikaza u prostoru stanja:

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} -2 & 2 \\ 0 & -4 \end{bmatrix} \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad \mathbf{C} = \begin{bmatrix} -1 & 2 \end{bmatrix} \quad \mathbf{D} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \end{bmatrix}$$

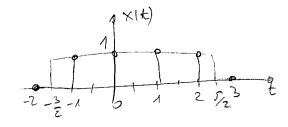
- a) Koliko ulaza, koliko izlaza i koliko varijabli stanja ima zadani sustav?
- b) Odredite matricu karakterističnih frekvencija.
- c) Odredite prijenosnu matricu sustava.
- d) Izračunajte odziv mirnog sustava na kauzalnu pobudu $u(t) = \begin{bmatrix} \mu(t) \\ e^{-t} \mu(t) \end{bmatrix}$.

1.
$$x(t) = \begin{cases} 1, & -\frac{3}{2} < t < \frac{5}{2} \\ 0, & \text{white} \end{cases}$$

$$x / j\omega) = \int x |t| e^{-j\omega t} dt$$

$$= \int e^{-j\omega t} dt = \frac{e^{-j\omega t}}{-j\omega} \int e^{-j\omega t} dt$$

b) Vremenski kontinuiran rignel XIII, HER, o frelvencijama ne večim od fruex, moše biti egraletno rekonstruiran in snojih oditaka XIN = XINT), Hu EZ, ako je oditaranje provedeno frekv. fo = † koje je veća od 2. fruex.

d) DTFT
$$Y(e^{i\mathcal{R}}) = \sum_{n=-P}^{P} \times |n| e^{-i\mathcal{R}}$$

$$= 1 \cdot e^{j\mathcal{R}} + 1 + e^{-j\mathcal{R}} + e^{-2i\mathcal{R}}$$

$$= 2 \cos \mathcal{R} + e^{-j\mathcal{R}} (e^{i\mathcal{R}} + e^{-j\mathcal{R}})$$

$$= 2 \cos \mathcal{R} \cdot (1 + e^{-j\mathcal{R}})$$

u (t)=e-2t / (+)

410-)=0

Yest 10 = CA+Cz+1

9/0T/0/=-40,-20,

UIS) = 1 5+2

$$(5+9)(5+2)=0$$

 $S_1=-4$ $S_2=-2$

$$\frac{h|f| = 2e^{-ut} - e^{-2t}}{a|f| = e^{-ut} \mu(t)}$$

$$5^{2}y(s) - sy(0^{-}) - y'(0^{-}) + 6(sy(s) - y(0^{-})) + 8y(s) = sU(s) - u(0^{-}) + 2U(s)$$

$$y(s) \left(s^{2} + 6s + 8\right) = U(s) \left(s + 2\right) - u(0^{-}) + sy(0^{-}) + y'(0^{-}) + 6y(0^{-})$$

$$\frac{5}{5} = \frac{5+2}{5^2+65+8} = \frac{5+2}{5^2+65+8} = \frac{5+2+4}{5^2+65+8} = \frac{5+4}{5^2+65+8} = \frac{5+4}{5^2+65+8} = \frac{5+4}{5^2+65+8} = \frac{5+4}{5^2+65+8} = \frac{5+4}{5^2+65+8} = \frac{5+4}{5^2+65+8} = \frac{5+4}{5^2+65$$

$$= \frac{A}{5+9} + \frac{B}{5+2}$$

$$= \frac{-1/2}{5+9} + \frac{3/2}{5+2}$$

$$= \frac{-1/2}{5+9} + \frac{3/2}{5+9} + \frac{3/2}{5+9} + \frac{3/2}{5+9}$$

$$= \frac{-1/2}{5+9} + \frac{3/2}{5+9} + \frac{3$$

$$-2A - 3B = -2$$

 -3
 -3
 -3
 -3
 -3
 -3

18p/t)=1

$$y(0)=1$$
 $-4c_1-2c_2=-$

$$C_{\Lambda}+C_{2}+\Lambda=\Lambda$$
 $-4C_{\Lambda}-2C_{2}=-2$
 $-2C_{\Lambda}-C_{1}=-\Lambda$
 $-C_{\Lambda}=0$

RAID) = C1+C2=D

6/101=-4C1-2C2=1

20, +2620

$$-c_{\Lambda} = \Lambda$$

dre a) dis radette R10+1= e-40/10)=1

$$R'(t) = -he^{-4t}\mu(t) + e^{-4t}S(t)$$

$$y = 0$$
 distraction $y = -2 + \frac{3}{2} = 1$

$$y(1)+1 = -\frac{1}{2} + \frac{3}{2} = 1$$

 $y'(1) = (-\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{3}{2} +$

C7=-1

20 cl dio rodatta y (0+) = 1-1 + 1 = 1

a)
$$5y(5) + 6y(5) = U(5)$$

 $+(15) = \frac{y(5)}{U(5)} = \frac{1}{5+6}$

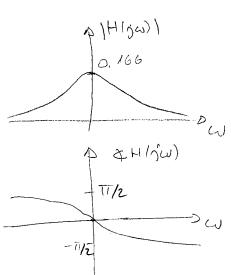
$$S = j\omega$$

$$H(j\omega) = \frac{1}{j\omega+6}$$

$$= \frac{6-j\omega}{36+\omega^2}$$

$$|H(j\omega)| = \sqrt{\frac{36}{(36+\omega^2)^2} + \frac{\omega^2}{(36+\omega^2)^2}} = \frac{1}{\sqrt{36+\omega^2}}$$

$$XH(j\omega) = -arctg \frac{\omega}{6}$$

a)
$$u|t|=6 + \sqrt{12} \quad \text{min} \left(\sqrt{12} + \frac{1}{16}\right)$$

$$u = \sqrt{12}$$

$$|+11 \text{min}| = \frac{1}{\sqrt{36+12}} = \frac{1}{\sqrt{48}} = \frac{1}{4\sqrt{3}}$$

$$\omega = \sqrt{12}$$
 $|+11 \sin v| = \frac{1}{\sqrt{36 + 12}} = \frac{1}{\sqrt{48}} = \frac{1}{4\sqrt{3}}$
 $|+11 \sin v| = -\arcsin \sqrt{3} = -\frac{1}{6}$
 $|+11 \sin v| = -\arcsin \sqrt{3} = -\frac{1}{6}$

$$W=0$$

$$|H|jw| = \sqrt{36} = 6$$

$$AH|jw| = -ards 0 = 0$$

4.
$$7y(n)+y(n-1) = 7u(n) +5u(n-1) +2u(n-2)$$

a)
$$7y|z|+z^{-1}y|z|=7U(z|+5z^{-1}U(z)+2z^{-2}U(z)$$

 $y|z|$ $(7+z^{-1})=U(z)$ $(7+5z^{-1}+2z^{-2})$
 $y|z|=\frac{y(z)}{U(z)}=\frac{7+5z^{-1}+2z^{-2}}{7+z^{-1}}=\frac{7z^{2}+5z+2}{7z^{2}+z}$

b) Impulsive oddier
$$u(n) = S(n) - 3 \cup (4) = 1$$

$$y(1) = \frac{72^{2} + 52 + 2}{72^{2} + 42} / 2$$

$$\frac{y(1)}{2} = \frac{72^{2} + 52 + 2}{2^{2} (72 + 1)} = \frac{A}{2} + \frac{G}{2^{2}} + \frac{C}{72 + 1}$$

$$7A2^{2} + A2 + 762 + B + C2^{2} = 72^{2} + 52 + 2$$

$$7A + C = 7$$

$$A + 73 = 7$$

$$B = 2$$

$$y(1) = -9 + 2 \cdot 2^{1} + \frac{70}{72 + 1} = -9 + 22^{-1} + \frac{10}{2 + \frac{1}{2}}$$

$$y(n) = -9 \cdot S(n) + 2 \cdot S(n - 1) + 10 \cdot (-\frac{1}{2})^{1} \mu(n)$$

d) kala je rustav stalilan-Helvenijsea kanekteristika postoji.

Hleiz) = $\frac{7e^{2iz}+5e^{iz}+2}{7e^{2iz}+e^{2iz}}$

e)
$$u(n) = 50 cos / \frac{\pi}{2} u + \frac{\pi}{3}$$
 $x = \frac{\pi}{2}$
 $y = \frac{\pi$

$$A = \begin{bmatrix} -2 & 2 \\ 0 & -4 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad C = \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad D = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

(a)
$$\phi(s) = (sT - A)^{-1}$$

 $= (s(x)^{-1}) - (x^{-2} - y^{-1})^{-1} = ((x^{-2} - y^{-1})^{-1})^{-1}$
 $= (s(x)^{-1}) - (x^{-2} - y^{-1})^{-1} = ((x^{-2} - y^{-1})^{-1})^{-1}$
 $= (s^{-1} + y^{-1})^{-1} = (x^{-1} + y^{-1})^{-1} = (x^{-1} + y^{-1})^{-1}$
 $= (s^{-1} + y^{-1})^{-1} = (x^{-1} + y^{-1})^{-1} = (x^{-1} + y^{-1})^{-1}$
 $= (s^{-1} + y^{-1})^{-1} = (x^{-1} +$

C)
$$H(s) = C(s) - A(s) + D$$

$$= (-1) + (-1)$$

d)
$$u(t) = \begin{pmatrix} (s+2)(s+4) \\ e^{-t}\mu(t) \end{pmatrix}$$
 $u(s) = \begin{pmatrix} \frac{1}{3} \\ \frac{1}{5+1} \end{pmatrix}$
 $u(t) = \begin{pmatrix} (s+1) \\ e^{-t}\mu(t) \end{pmatrix}$ $u(s) = \begin{pmatrix} \frac{1}{3} \\ \frac{1}{5+1} \end{pmatrix}$ $u(s) = \begin{pmatrix} \frac{1}{3} \\ \frac{1}{3+1} \end{pmatrix}$ $u(s) = \begin{pmatrix} \frac{1}{3} \\ \frac{1}{$

Signali i sustavi

Završni ispit (grupa B) - 14. lipnja 2011.

- 1. Promatramo kontinuirani signal $x(t) = \begin{cases} 1, & -\frac{5}{2} < t < \frac{3}{2} \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$
 - a) Izračunajte Fourierovu transformaciju signala x(t).
 - b) Navedite teorem očitavanja.
 - c) Očitajte zadani signal s periodom očitavanja T=1, odnosno odredite signal y(n)=x(nT).
 - d) Izračunajte Fourierovu transformaciju signala y(n) iz c) podzadatka.
- 2. Promatramo kauzalan sustav opisan diferencijalnom jednadžbom

$$y''(t) + 4y'(t) + 3y(t) = u'(t) + u(t).$$

Neka su početni uvjeti $y(0^-) = 1$ i $y'(0^-) = -1$.

- a) Odredite impulsni odziv sustava.
- b) Korištenjem Laplaceove transformacije odredite odziv sustava na intervalu $t \in [0, +\infty)$ za pobudu $u(t) = e^{-t} \mu(t)$.
- c) Odredite odziv sustava za svaki $t \in \mathbb{R}$ za pobudu u(t) = 3.
- d) Koliko iznose početni uvjeti u trenutku $t=0^+$ za svaki od prethodnih podzadataka?
- 3. Promatramo kauzalan sustav opisan diferencijalnom jednadžbom y'(t) + 3y(t) = u(t).
 - a) Odredite prijenosnu funkciju zadanog sustava.
 - b) Ispitajte unutrašnju stabilnost zadanog sustava.
 - c) Postoji li frekvencijska karakteristika zadanog sustava? Ako postoji izračunajte i skicirajte frekvencijsku karakteristiku, a ako ne postoji objasnite zašto ne postoji!
 - d) Nađite prisilni odziv sustava na pobudu $u(t) = 3 + \sqrt{3}\sin(\sqrt{3}t + \frac{\pi}{6})$.
- 4. Promatramo kauzalan sustav opisan diferencijskom jednadžbom

$$7y(n) + y(n-1) = 7u(n) + 4u(n-1) + 3u(n-2)$$

uz početne uvjete jednake nuli.

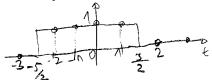
- a) Odredite prijenosnu funkciju zadanog sustava.
- b) Odredite impulsni odziv zadanog sustava korištenjem inverzne $\mathcal Z$ transformacije.
- c) Ispitajte unutrašnju stabilnost zadanog sustava.
- d) Postoji li frekvencijska karakteristika zadanog sustava? Ako postoji izračunajte je, a ako ne postoji objasnite zašto ne postoji!
- e) Nađite prisilni odizv sustava na pobudu $u(n) = 50\sin(\frac{\pi}{2}n + \frac{\pi}{7})$.
- 5. Promatramo vremenski KONTINUIRANI kauzalan sustav za kojeg je poznato su matrice prikaza u prostoru stanja:

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} -2 & 0 \\ 2 & -5 \end{bmatrix} \quad \mathbf{B} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 5 \end{bmatrix} \quad \mathbf{C} = \begin{bmatrix} 2 & -1 \end{bmatrix} \quad \mathbf{D} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \end{bmatrix}$$

- a) Koliko ulaza, koliko izlaza i koliko varijabli stanja ima zadani sustav?
- b) Odredite matricu karakterističnih frekvencija.
- c) Odredite prijenosnu matricu sustava.
- d) Izračunajte odziv mirnog sustava na kauzalnu pobudu $u(t) = \begin{bmatrix} e^{-4t} \, \mu(t) \\ \mu(t) \end{bmatrix}$.

- 6) Vremenski kontinuiran nignal XII), It ER, s hekveneijame ree Memenski kontinumum nymum, nečim od finex, moše liti egraktuo vekonstruinam ir snojih okitalea ×(m) =×(mT), ∀n∈Z, ako je okitavanje provedeno frekv. fs-7
 T=1

 Z koje je veće od 2 funex.
- **(**-) yln1= xlnT) = \{A, 1, 1, 1, 0, ...}

2.
$$y''|t|+4y'|t|+3y'|t|=u'|t|+u(t)$$

 $y(0^{-})=1$
 $y'(0^{-})=-1$

$$5^{2} + 45 + 3 = 0$$

 $(5+3)/(5+1)=0$
 $5=-3$ $5=-1$
 $6_{A}|t|=c_{A}e^{-3t}+c_{2}e^{-t}$
 $8_{A}|t|=-3c_{A}e^{-3t}-c_{2}e^{-t}$

$$A_{A} = A_{A} + C_{Z} = 0$$
 $A_{A} = A_{A} + C_{Z} = A_{A} +$

$$\beta |t| = \frac{3}{2}e^{-3t} - \frac{1}{2}e^{-t} - \frac{1}{2}e^{-3t} + \frac{1}{2}e^{-t}$$

$$\begin{array}{lll} S^{2}y(5) - sy(0^{-}) - y'(0^{-}) + 4(sy(s) - y(0^{-})) + 3y(s) = 5U(s) - u(0^{-}) + U(s) \\ y(s) & (s^{2} + u + 3) = U(s)(s + 1) - u(0^{-}) + sy(0^{-}) + y'(0^{-}) + uy(0^{-}) \\ y(s) & = \frac{s+1}{s^{2} + u + 3} \\ & = \frac{s+1}{s^{2} + u + 3} \\ & = \frac{A}{(s+3)} + \frac{B}{s+1} \\ & = -\frac{1}{2} \\ \end{array}$$

$$A+B=1$$
 $A+3B=4$
 $2B=3$
 $B=\frac{3}{2}$
 $A=-\frac{5}{2}$

re a dio radatta

$$C_{1}+C_{2}=0$$
 $-3C_{1}-C_{2}=-1$
 $-2C_{1}=-1$
 $C_{1}=\frac{1}{2}$

a)
$$59|5| + 39|5| = U(5)$$

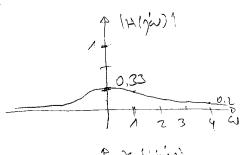
 $+|5| = \frac{1}{5+3}$

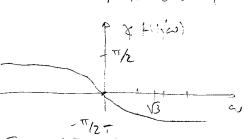
a) Koles je susteur stolikan-Jekvencijska konokteristika postoji

$$H|j\omega| = \frac{\Lambda}{j\omega + 3} = \frac{3-j\omega}{3-j\omega} = \frac{3-j\omega}{9+\omega^2}$$

$$|H|j\omega| = \sqrt{\frac{9+\omega^2}{\beta+\omega^2}} = \frac{1}{\sqrt{9+\omega^2}}$$

$$A H|j\omega| = -\alpha \cot \frac{\omega}{3}$$

d) ult1=3+13 min N3++=)=3 cm, (Ot) +13 min (V3++=)

$$\frac{\omega = \sqrt{3}}{|H|/\sqrt{3}} = \frac{1}{\sqrt{12}} = \frac{1}{2\sqrt{3}}$$

$$\frac{|H|/\sqrt{3}}{|H|/\sqrt{3}} = -ardo \frac{\sqrt{3}}{3} = -\overline{6}$$

$$\frac{|H|/\sqrt{3}}{|H|/\sqrt{3}} = -ardo \frac{\sqrt{3}}{3} = -\overline{6}$$

$$\frac{|H|/\sqrt{3}}{|H|/\sqrt{3}} = 0$$

6)
$$H|z| = \frac{72^2 + 42 + 3}{2^2 (72 + 1)} = \frac{1}{2} + \frac{3}{2^2} + \frac{C}{72 + 1}$$

$$A = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} +$$

 $\begin{array}{lll} & \text{XH}(e^{ix}) = & \text{ardg} & \frac{7 \sin 272 + 4 \cos 32}{7 \cos 272 + 4 \cos 32} \\ & \text{ardg} & \frac{7 \sin 272 + 4 \cos 32}{7 \cos 272 + 4 \cos 3} \\ & \text{e)} & \text{u(n)} = & 50 \sin \left(\frac{1}{2} \ln + \frac{1}{4}\right) & \text{H(e^{i\frac{\pi}{2}})} = & \frac{-7 + 3 + \frac{1}{2} \cdot 4}{-7 + \frac{1}{2}} = & \frac{-4 + 4 \cdot 1}{-7 + \frac{1}{2}} = & \frac{28 - 28 \cdot \frac{1}{2} + 4 \cdot \frac{1}{2} + 4}{-7 + \frac{1}{2}} \\ & \text{|H(e^{i\frac{\pi}{2}})|} = & \sqrt{\frac{16 + 16}{40 + 1}} = \sqrt{\frac{16 \cdot 2}{27 \cdot 2}} = & \frac{4}{3} \\ & \text{|A(e^{i\frac{\pi}{2}})|} = & \text{|A(e^{i\frac{\pi}{2})|} = & \text{|A(e^{i\frac{\pi}{2}})|} = & \text{|A(e^{i\frac{\pi}{2})|} = & \text{|A(e^{$

1

9/1/= 40 mu (= 1+ 5-ardg =)

5.
$$A = \begin{bmatrix} -2 & 0 \\ 2 & -5 \end{bmatrix}$$
 $B = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 5 \end{bmatrix}$ $C = \begin{bmatrix} 2 & -1 \end{bmatrix}$

$$\phi(s) = (s \, \overline{1} - A)^{-1} = \left(s \, \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} -2 & 0 \\ 2 & -5 \end{bmatrix} \right)^{-1}$$

$$= \left(\begin{array}{c} 5+2 & 0 \\ -2 & 5+5 \end{array} \right)^{-1} = \frac{1}{(s+2)(s+5)} \left[\begin{array}{c} 5+5 & 0 \\ 2 & 5+5 \end{array} \right] = \left(\begin{array}{c} \frac{\Lambda}{5+2} & 0 \\ \frac{\Lambda}{(s+2)(s+5)} & \frac{\Lambda}{5+5} \end{array} \right)$$

C) Prijenone metrica

$$\begin{aligned} &H(s) = C(sI - A)^{-1}B + D \\ &= \left[2 - A\right] \frac{A}{(s+2)(s+5)} \left[2 + \frac{1}{2} + \frac{1}{2$$

d)
$$u(t) = \left(e^{-4t}u(t)\right)$$

$$U(s) = \begin{bmatrix} 1 \\ 5+4 \end{bmatrix}$$

$$||S| = ||S| \cdot ||S| = \frac{2(s+4)}{(s+2)(s+7)} = \frac{s}{s+5} = \frac{2}{(s+2)(s+7)} + \frac{1}{s+5}$$

$$=\frac{2+5+2}{(5+2)(5+5)}=\frac{5+4}{(5+2)(5+5)}$$

$$5|5| = \frac{A}{5+2} + \frac{B}{5+5}$$

$$= \frac{2}{3} \frac{A}{5+2} + \frac{A}{3} \frac{A}{5+5}$$

$$A+B=1$$

 $5A+2B=4$ $\frac{1}{3}$ $3A=2$
 $-2A-2B=-2$ $A=\frac{2}{3}$ $B=1-\frac{2}{3}=\frac{1}{3}$